

Şevin COŞKUN
Muş Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Abdulhamit Gül* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Şevin COŞKUN

HDP Muş Milletvekili

Temel haklar olan yaşama, sağlık hakları ile işkence yasağı, Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası insan hakları hukuku sözleşmeleri, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Anayasa ile güvence altına alınmıştır. AİHM; "Devletin, tutuklu ve hükümlülerin sağlık hakkı yönünden cezaevlerinde tutulma şartlarında kaçınılmaz olan düzeyin ötesinde sıkıntı ve güçlüğe maruz bırakılmamaları, gerekli tıbbi desteği sağlayarak sağlık ve iyilik hallerinin muhafazasını temin etmekle yükümlü olduğunu" belirtmiştir. Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi; "Tutukluların gözetim altında bulundukları süre boyunca, tutukluluk sürelerinden bağımsız olarak her zaman bir doktora erişim haklarının bulunması gereklidir. Sağlık hizmetleri, doktora danışma talepleri gereksiz gecikme olmadan karşılanacak şekilde düzenlenmelidir" şeklinde belirtilmesine rağmen cezaevlerinde hak ihlalleri yaşanmaya devam etmektedir.

İnsan Hakları Derneği'nin (İHD) 2019 Yılı İnsan Hakları raporuna göre 458'i ağır olmak üzere 1334 hasta tutuklu bulunmaktadır. İHD raporuna göre; Türkiye hapishanelerinde hastalığı olan tutukluların; revire götürülmemesi, hastaneye sevk edilmişse; sevkinin gerçekleştirilmemesi, hastane randevularına tarihinde götürülmemeleri, tedavi aşamalarındaki yetersiz ve kötü uygulamalar, kelepçeli muayene, bazı hapishanelerde etnik kimliğinden dolayı tutukluların doktor tarafından muayene edilmemesi ve hastane sevklerinin yapılmaması şeklinde kötü muamele, işkence ve ayrımcılığa maruz kalmaktadır.

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un 16. Maddesinin ikinci fıkrasında; ağır hastalığı bulunan tutuklunun cezasının infazının "hayatı için kesin bir risk" barındırıyorsa geriye bırakılabileceği hükmü bulunmaktadır. Ancak Adli Tıp Kurumu tarafından "cezaevinde yaşamını tek başına idame edemez" raporu verilmesine rağmen

tutuklular tahliye edilmemektedir. ATK raporları olmasına rağmen ağır hasta tutuklarının tahliye edilmemesiyle, Türkiye tarafı olduğu uluslararası anlaşmalara gerekse de iç hukuktaki anayasa ve kanunlara aykırı hareket etmektedir.

Bu Bağlamda,

1. Cezaevlerinde kaç hasta tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır? Bu hastaların illere ve cezaevlerine göre dağılımı ne şekildedir? Hasta tutukluların yaş ve cinsiyet dağılımı nedir?
2. Cezaevlerinde kaç ağır hasta tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır? Cezaevlerinde ağır hasta olmalarına rağmen hücrede tutulan tutuklu ve hükümlünün sayısı kaçtır? Hasta tutuklu ve hükümlülere yönelik Bakanlığınızın yürütmüş olduğu herhangi bir çalışma var mıdır?
3. Cezaevlerinde 65 yaş üstü hasta ve yatacak kaç tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır?
4. Adli Tıp Kurumu tarafından cezaevlerinde kalamaz raporu verilen ve halen cezaevinde olan kaç hasta tutuklu ve hükümlü vardır? Tek başına yaşamını idame ettiremeyeceği sağlık raporu ile tespit edilen hasta tutuklu ve hükümlüler neden tahliye edilmemektedir?
5. 2002 yılından bu yana tahliye ve tedavi edilmediği için yaşamını yitiren tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır?
6. Türkiye özgürlüğünden yoksun bırakılmış kişilerin sağlığa erişim hakkı konusunda özgür bireylerle eşit şartlarda bulunmasını sağlamakla yükümlü olmasına rağmen hasta tutuklu ve hükümlülerin sağlığa erişim hakkının ihlal edilmesinin gerekçesi nedir?
7. Cezaevlerinde özellikle açlık grevi sonrasında yaşanan hak ihlallerinin tespiti ve yaşanan hak ihlallerinin giderilmesi için Bakanlığınızın çalışması var mıdır?
8. Cezaevlerinde gerekli sağlık hizmetinin sunulması, yaşam hakkının ihlal edilmemesine ve daha fazla ölümlerin gerçekleşmemesine için Bakanlığınızın düzenleyici ve önleyici bir çalışması var mıdır?
9. Hasta tutuklu ve hükümlülerin tahliye edilmesi için Bakanlığınız çalışma yapmayı planlıyor mu?